

**Методически указания за определяне на масовия товар на замърсители в
отпадъчните води от точкови източници при извършване на първата
инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни вещества
и някои други замърсители**

Въведение

Настоящите указания представят общ подход за определяне на масовия товар на замърсители в отпадъчните води от точкови източници на замърсяване при извършване на първата инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни вещества и някои други замърсители.

I. Нормативни изисквания

1. Чл. 67, ал. 1, т. 1 и т. 4 от *Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите* определя задължението на титулярите на разрешителни за заустване на отпадъчни води и операторите на инсталации и съоръжения с издадени комплексни разрешителни да извършват собствен мониторинг на количеството на отпадъчните води и концентрацията на емитираните замърсители.
2. Чл. 17 от *Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти*, изисква определянето на показателите и веществата, съдържащи се в отпадъчните води, да се извършва от акредитирани лаборатории.
3. Чл. 174, ал. 5 от *Закона за водите* задължава лицата, провеждащи собствен мониторинг, да представят ежегодно на БД и РИОСВ резултатите от него.
4. Чл. 151, ал. 4 от *Закона за водите* определя, че министърът на околната среда и водите чрез РИОСВ в границите на териториалния им обхват, провежда мониторинга на отпадъчните води; контролира обектите, формиращи отпадъчни води, включително пречиствателните станции на населените места, параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води и комплексните разрешителни, и поддържа база данни за извършения мониторинг, включително собствен мониторинг на титулярите на издадени разрешителни, за количествените и качествените характеристики на отпадъчните води и за контрол за състоянието на отпадъчните води.
5. Чл. 22а от *Закона за опазване на околната среда* определя задължението на операторите, попадащи в Приложение I на *Регламент № 166/2006 за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ)*, да докладват данни за изпускането и преноса на замърсителите, изброени в Приложение II на Регламента.
6. Чл. 6, ал. 2 от *Наредбата за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители* определя, че инвентаризацията за емисиите, заустванията и загубите на приоритетни вещества и замърсители се извършва въз основа на информацията, събрана в съответствие с изискванията на глава X, раздели IV и VIII от *Закона за водите* и с *Регламент № 166/2006 за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители*.

II. Изчисление на масовия товар на замърсители в отпадъчните води

Изчислението на масовия товар на замърсители в отпадъчните води се основава на наличните данни от провеждания собствен мониторинг на обектите с разрешителни за заустване или комплексни разрешителни, включващи количеството на отпадъчните води и концентрацията на емитираните замърсители, както и на данните от провеждания контролен мониторинг. Данните от контролния мониторинг се взимат, доколкото това е възможно, от модул „Контрол“ на информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите и/или могат да бъдат предоставени от координатора на инвентаризацията в ИАОС.

Масовият товар на замърсители в отпадъчните води от точкови източници се изчислява, като средно-годишната концентрация на съответния замърсител се умножи по годишното количество на зауствените отпадъчни води. Прилага се следната обща формула:

$$L [t/y] = C_{\text{ср.год.}} [\text{mg/dm}^3] \times 10^{-9} \times V_{\text{год.}} [\text{dm}^3]$$

където:

L – масов товар на замърсителя в тона на година,

C_{ср.год.} – средно-годишна концентрация на замърсителя в милиграми на кубичен дециметър,

V_{год.} – годишно количество на зауствените отпадъчни води в кубични дециметри.

Средно-годишната концентрация на замърсителя се изчислява, като сумата от измерените концентрации при проведените в рамките на мониторинга анализи (данните по протоколите) се раздели на броя на измерванията през годината. Прилага се следната формула:

$$C_{\text{ср.год.}} [\text{mg/dm}^3] = (C_1 + C_2 + \dots + C_n) / n$$

където:

C_{ср.год.} – средно-годишна концентрация на замърсителя в милиграми на кубичен дециметър,

C_n – концентрация на замърсителя при n-тото измерване, съгласно протоколите от анализите, в милиграми на кубичен дециметър,

n – брой на измерванията през годината.

Изчисленията по гореописания начин се извършват за всеки конкретен замърсител по отделно.

III. Използване на данни от ЕРИПЗ

Използването на данни от ЕРИПЗ за нуждите на инвентаризацията за емисиите, заустванията и загубите на приоритетни вещества и замърсители цели да се избегне дублирането на усилията при нейното изготвяне.

При това е необходимо да се вземе предвид следното:

Операторите, попадащи в Приложение I към Регламент № 166/2006, докладват ежегодно данни за изпускането и преноса на замърсителите, изброени в Приложение II на Регламента. За извършване на докладване на изпускането и преноса на замърсителите трябва да са изпълнени следните две условия:

- капацитетът на извършваната дейност да надвишава посочения в Приложение I към Регламента праг (където е приложимо),
- емисиите на замърсители да надвишават посочените в Приложение II към Регламента гранични стойности.

От горното следва, че е възможно за дадена година даден оператор да не е представил доклад поради това, че някое от условията не е било изпълнено. От гледна точка на изготвянето на инвентаризацията това създава риск от изготвяне на непълна и непоследователна оценка на емисиите на замърсители в заустваните отпадъчни води от точкови източници.

За осигуряване на пълнота и последователност на данните, използвани за инвентаризацията, следва да се извършва оценка за пълнотата на обхвата на точковите източници, заустващи отпадъчни води (обекти с издадени разрешителни за заустване или комплексни разрешителни), и на емитираните с отпадъчните води замърсители, и при необходимост да се извършва допълнително изчисление на масовия товар на замърсители, ако такъв не е докладван по ЕРИПЗ.